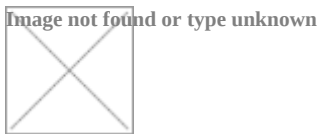

Toespraken

3 mei 2018

Debat over de Toekomst van Europa

Mijnheer de voorzitter,

Dames en heren parlementsleden,

INLEIDING

Hartelijk dank, mijnheer de voorzitter, voor dit mooie initiatief dat de codes doorbreekt. De staatshoofden en regeringsleiders de kans bieden om rechtstreeks met de Europese verkozenen in debat te gaan.

De confrontatie van ideeën uitlokken. De uitdagingen en de verschillende visies in de kijker stellen om ze te kunnen vatten. Uw initiatief is nuttig en noodzakelijk.

Dames en heren parlementsleden,

60 jaar na het Verdrag van Rome bevindt de Europese Unie zich opnieuw op een keerpunt. In al onze landen voelen we, met wisselende intensiteit, een paradigmaverschuiving.

Het Europa dat geruststelt was voor onze grootouders een evidentie. Na eeuwen van conflicten en oorlogen waren vrede en welvaart een concrete realiteit geworden waarvan zij de juiste waarde maar al te goed inzagen.

Vandaag wordt Europa in de collectieve verbeelding geassocieerd met de globalisering die angst inboezemt, met besparingen, ondoorzichtigheid of technocratie.

In een paar jaar tijd is het Europa dat geruststelt veranderd in het Europa van de crisis, het Europa dat onrust baart. Financiële crisis, economische crisis, schuldencrisis, migratiecrisis, Brexit... De indruk van een Europa dat de dingen ondergaat, dat de controle over zijn toekomst en zijn lot is kwijtgeraakt.

De toegevoegde waarde van de Europese Unie is echter reëel, concreet en dagelijks aanwezig. Maar is ze wel zichtbaar genoeg?

We hebben te maken met een fundamentele vertrouwenscrisis. Wantrouwen in de openbare instellingen, ook de Europese. Een vertrouwenscrisis ook ten opzichte van de klassieke media. Met de illusie van de transparantie van sociale netwerken en directe informatie, met de nodige porties *Fake news* en manipulaties.

Vertrouwen is echter de sleutel tot democratie. Democratie is een contract tussen de burgers en hun vertegenwoordigers. Het algemeen stemrecht zorgt voor de legitimiteit om te beslissen en te handelen.

Extremisten van alle soorten wakkeren de angst aan. Ze verspreiden het gif van simplismen en karikaturen

om bevolkingsgroepen tegen elkaar op te zetten. Om ze op zichzelf te doen terugplooiën. Of om de fundamentele waarden in vraag te stellen.

Dames en heren,

Ik ben een geëngageerde Europeaan, maar geen naïeve en goedgelovige Europeaan.

Het gaat beter met Europa. De crisissen zijn onder controle.

De groei en de investeringen komen weer op gang. Onze grenzen worden beter gecontroleerd. De strijd tegen het terrorisme boekt vooruitgang.

En meer dan ooit moeten we terugkeren naar de oorspronkelijke fundamenten van het Europese gedachtegoed. De harten en hoofden van onze mede-Europeanen winnen. Overtuigen op basis van een **ideaal** en van **resultaten**.

Vrede en veiligheid, voorspoed en gelijkheid, vrijheid en democratie?

Dit zijn geen holle woorden, het is een solide en vastberaden ambitie. Een **belofte** waar wij de erfgenen van zijn. Een belofte die we dag in dag uit moeten nakomen.

Het is dan ook tijd om keuzes te maken. Er worden drie eenvoudige vragen gesteld en ik wil er graag geëngageerde antwoorden op geven.

Wat willen wij samen doen?

Hoe? Met wie?

I Wat willen wij samen doen?

Ik wil een sterk Europa met 27 sterke landen! Geen Europa dat zich voortdurend met alles bezighoudt. Maar een Europa dat optreedt waar het een reële toegevoegde waarde kan bieden.

In plaats van een ijdele soevereiniteitsstrijd van de lidstaten tegen de Europese Unie, kies ik een andere weg, die van de politieke en democratische primauteit in de lidstaten en binnen de Europese Unie.

We moeten deze spiraal van de perceptie van democratisch onvermogen doorbreken.

We moeten de meerwaarde van het optreden van de Europese Unie en van elk van onze nationale democratieën aantonen aan de hand van resultaten.

De Europese, nationale, regionale en lokale democratie moeten elkaar aanvullen en versterken.

Op dezelfde manier moeten we de Solidariteit tussen alle lidstaten koppelen aan de individuele Verantwoordelijkheid van elk apart.

Dames en heren,

Ik identificeer **drie behoeften** om een nieuwe impuls te geven aan ons bondgenootschap. Welvaart,

veiligheid en waarden.

1. Behoeftte aan welvaart: de welvaart stimuleren en investeren in de economische en sociale ontwikkeling;
2. Behoeftte aan veiligheid: de veiligheid binnen onze grenzen garanderen en de vrede buiten onze grenzen aanmoedigen;
3. Behoeftte aan Europese waarden: onze waarden herbevestigen en verankeren.

1. Behoeftte aan welvaart

We moeten de welvaart stimuleren.

We moeten de Bankenunie voltooien en de economische en monetaire unie in de eurozone consolideren. We moeten de risico's beperken en beter delen. Het een en het ander, het een met het ander.

(Fiscaliteit)

De fiscaliteit is een nationaal instrument. Maar de soms buitensporige fiscale concurrentie tussen de lidstaten vormt een rem op de collectieve aantrekkelijkheid binnen de eurozone. Hoe kan ik aan mijn kruidenier uitleggen dat hij onder een hoger belastingtarief valt dan een internetgigant die een miljardenomzet realiseert op het Europese grondgebied?

We moeten de samenwerking in de strijd tegen belastingontduiking voortzetten en geleidelijk aan toewerken naar een harmonisering van het tarief van de vennootschapsbelasting.

België steunt de principes die de Europese Commissie voorstelt voor de GAFA's. Wij volgen in dit verband ook de werkzaamheden van de OESO.

(Digitale agenda)

De digitale agenda en de kunstmatige intelligentie vormen voor ons continent een bron van opportuniteiten. Alles ligt op tafel. Laten we zo snel mogelijk een beslissing nemen en op die manier het potentieel aan werkgelegenheid en groei ontsluiten.

(Klimaat-energietransitie)

De **klimaatopwarming** wordt niet langer in twijfel getrokken. We hebben maar één planeet. De akkoorden van Parijs moeten worden uitgevoerd. Ook hier biedt de energietransitie kansen voor de innovatie en transformatie van ons economisch model.

(Handel)

Als liberaal ben ik natuurlijk voorstander van de **vrijhandel**. Die heeft altijd al gezorgd voor harmonie tussen de volkeren en economische en sociale vooruitgang gegenereerd.

Vrijhandel is een goede zaak op voorwaarde dat de relaties tussen de partijen billijk zijn. Wederzijdse betrekkingen op basis van hoge sociale en milieunormen moeten ons doel zijn.

Vanuit die ingesteldheid heb ik persoonlijk geijverd voor de ondertekening van het CETA-akkoord door ons land. En met dezelfde ingesteldheid verdedig ik de bekommernissen van onze landbouwers in verband met

Mercosur. Onze landbouwers mogen niet als pasmunt dienen.

(Investeringspact)

Gezonde overheidsfinanciën, extra investeringen, banen en koopkracht. Dat is de positieve spiraal waarin we terecht moeten komen. Het initiatief van Jean-Claude Juncker om de investeringen opnieuw aan te zwengelen was van essentieel belang. Ik heb deze dynamiek ook in mijn land in gang gezet met een nationaal pact voor strategische investeringen (60 miljard euro tegen 2030).

Economische en sociale ontwikkeling gaan hand in hand. De **Europese pijler van de sociale rechten is een stap vooruit**. Wij zijn bijzonder verheugd over de inspanningen om de convergentie van de sociale normen te stimuleren en de samenwerking tussen de lidstaten te versterken (Europese Werkgelegenheidsautoriteit).

2. Tweede behoefte: de veiligheid

Het waarborgen van de veiligheid betekent het garanderen van de echte vrijheid van elke burger.

Het waarborgen van de veiligheid betekent het verdedigen van onze waarden van democratie en de rechtsstaat.

Het waarborgen van de veiligheid is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid.

We moeten zo snel mogelijk een autonome en geloofwaardige responscapaciteit ontwikkelen tegen elke vorm van bedreiging.

Samen zijn we al begonnen met het beveiligen van onze buitengrenzen. En we moeten verder gaan.

Onze veiligheidsdiensten werken beter samen in de strijd tegen het terrorisme.

Maar dat is nog niet genoeg.

België wil een trouwe partner zijn binnen de NAVO en binnen de Europese Unie.

We willen een echte Europese defensie binnen de NAVO (in lijn met de Verklaring van Warschau).

PESCO en het Europees Defensiefonds zijn de juiste instrumenten om vooruitgang te boeken.

Onze operationele capaciteit moet ten dienste staan van onze waarden en belangen op geopolitiek niveau.

België heeft vertrouwen in het multilateralisme, maar het multilateralisme staat onder druk. De normen en regels van internationaal goed gedrag worden minder gerespecteerd. De collectieve actie gaat erop achteruit.

Meer dan ooit moeten we dus mondiaal denken en handelen.

We moeten een nabuurschapsstrategie ontwikkelen.

We moeten regionale conflicten beter voorkomen en anticiperen op de mogelijke gevolgen ervan.

De Sahel, Libië, Syrië.... allemaal conflicten die een sterke impact hebben op onze toekomst. We moeten een sterkere geopolitieke ambitie ontwikkelen om onze waarden te bevorderen en onze belangen op korte, middellange en lange termijn te verdedigen.

Ik heb een overtuiging.

In deze wereld in verandering, waarin niemand eenzijdig zijn standpunt kan opleggen, moet de Unie een plaats innemen.

Wij kunnen de motor zijn van een hernieuwd multilateralisme.

Wij zijn de motor om de grote uitdagingen van de mensheid aan te gaan: vrede en veiligheid, ontwikkeling, opwarming van de aarde etc.

(Migratie)

Dames en heren,

Migratiebewegingen zijn inherent aan de geschiedenis van de mensheid. We mogen hier niet bang voor zijn. We moeten ermee omgaan.

België voert sinds lang een migratiebeleid dat menselijkheid en vastberadenheid combineert.

Wij bestrijden illegale migratie. Ze voedt criminele netwerken en leidt tot menselijke tragedies die onze eeuw onwaardig zijn.

Maar moeten we niet ook een systeem van legale en georganiseerde migratie ontwikkelen? We zullen dit debat vroeg of laat moeten aangaan.

En op de korte termijn met betrekking tot de Dublin-hervorming moeten we ons blijven inspannen om verantwoordelijkheid en solidariteit te combineren.

Dames en heren,

3. De derde behoefte is die van de Europese waarden.

Vanaf de eerste dag is de Europese Unie gebaseerd op gemeenschappelijke waarden die onze verschillen en onze identiteiten overstijgen.

Een geschiedenis van glorieuze momenten en tragisch lijden.

Een intellectueel, spiritueel en filosofisch ontluiken.

Wetenschappers, denkers, staatslieden, revoluties ook... Voltaire en Montesquieu, de gedachte van de Verlichting... dat zijn de ingrediënten die vrijheid, democratie en de rechtsstaat hebben voortgebracht.

In het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens is de waardigheid van ieder individu verankerd. Dat is een licht dat we moeten handhaven en versterken.

Meer dan 70 jaar geleden (in 1946) zei Churchill, toen hij het over de mislukking van de Volkenbond (de voorloper van de Verenigde Naties) had: *‘Als de Volkenbond geen succes heeft gekend, dan is dat niet omdat hij geen principes had, maar wel omdat de staten die hem hadden opgericht, afstand hebben gedaan van deze principes.’*

Wij hechten veel waarde aan de democratie en aan de rechtsstaat. Daarom stelt België voor een **peer review-mechanisme over de rechtsstaat**

in te voeren.

Concreet zouden de 27 landen regelmatig door de andere lidstaten worden onderzocht. Deze evaluatie zal het mogelijk maken collegiaal goede praktijken te ontwikkelen en hiaten te corrigeren. Op die manier zouden alle lidstaten elkaar in de ogen kunnen kijken.

Dames en heren,

Wij verwerpen elke vorm van obscurantisme. Wij willen een open samenleving op basis van kennis.

Daarom moedigen we een Europese cultuur aan die onze verschillende identiteiten en onze diversiteit respecteert.

We moeten de uitwisselingen uitbreiden en verder gaan dan academische samenwerking. Erasmus moet worden verveelvoudigd en uitgebreid, bijvoorbeeld tot kunstenaars of het leren van een stiel.

(Europese begroting)

De onderhandelingen over de volgende financiële vooruitzichten zullen de gelegenheid bieden om keuzes te maken en onze prioriteiten vast te stellen. We moeten het gemeenschappelijk beleid, de cohesie en de steun voor het landbouwbeleid consolideren en moderniseren. We zullen ook een nieuw beleid moeten ontwikkelen, bijvoorbeeld op het vlak van veiligheid, innovatie of de digitale economie.

We zullen vooral de uitgaven beter moeten besteden.

Dezelfde nauwgezetheid zal moeten worden toegepast op de Europese begroting wanneer de Commissie onze nationale begrotingen controleert.

België zal geen enkele bijkomende inspanning aanvaarden die onze economische-herstelmaatregelen in gevaar zou brengen.

Dit voorstel is een uitgangspunt. We zullen de voorstellen in detail analyseren. Het lijkt geen twijfel dat de onderhandelingen heftig en intens zullen zijn.

Dan kom ik nu bij de tweede kwestie. Elke onderneming heeft een passende methode nodig om succesvol te zijn.

II Hoe en met wie?

De Verdragen moeten niet worden herzien op korte of middellange termijn. Dat zou zelfs contraproductief zijn.

We moeten al onze energie bundelen om te voldoen aan de eisen die ik zojuist heb genoemd.

De Verdragen bieden voldoende flexibiliteit om onze acties doeltreffender te maken.

In elk van onze lidstaten worden we geconfronteerd met economische, sociale en politieke realiteiten, die soms zeer verschillend zijn.

De verdieping van de eurozone of de migratiekwestie hebben deze realiteit soms op brute wijze aan het licht

gebracht.

Ik geloof in een open en eerlijke dialoog en onderhandelingen. We moeten taboes en loze woorden vermijden. Een beter onderling begrip is onontbeerlijk om beslissingen met een brede basis te kunnen nemen.

We moeten verder met 27. Onze eenheid is onze kracht. Maar geen eenheid ten koste van immobilisme. Want immobilisme betekent gegarandeerd achteruitgaan.

Ik was een van de eersten die pleitte voor een **Europa met verschillende snelheden**. Het is geen kwestie van te verdelen, maar van sneller te kunnen beslissen.

De grootste vooruitgang was vaak het resultaat van een avantgardistisch initiatief: de eurozone, de Schengenzone ... Europa met verschillende snelheden is geen Europa à la carte.

Als lid van de club geniet je van de voordelen, maar neem je er ook de verantwoordelijkheden en beperkingen bij.

Laten we het voor degenen die willen, mogelijk maken te beslissen en vooruitgang te boeken!

Zonder degenen die niet willen of meer tijd nodig hebben te dwingen.

En ik betreur de hypocrisie van degenen die van Europa systematisch een zondebok maken zonder de moed te hebben om de resultaten ervan onder de aandacht te brengen.

We moeten ook onze medeburgers mobiliseren. Discussies achter gesloten deuren vermijden.

We moeten openstaan voor het echte leven. De jongere generaties moeten centraal staan. Jongeren zijn onze hoop en onze kracht. Hun vitaliteit, vrijpostigheid en creativiteit moeten worden aangemoedigd.

Ik hoop dat zij ten volle betrokken zullen worden bij het initiatief met betrekking tot de burgerovereenkomsten.

(Conclusie)

Dames en heren,

Tot slot wil ik zeggen dat de Europese Unie een uniek project in de geschiedenis van de mensheid is.

Het is een onvolmaakt en onvoltooid werk. Het is bovenal een **belofte** voor een betere wereld.

Een betere wereld op basis van verlangens. Het verlangen naar welvaart, veiligheid en fundamentele waarden.

Het op orde brengen van onze overheidsfinanciën, het doorvoeren van economische en sociale hervormingen, het nemen van veiligheidsmaatregelen en het bevorderen van de vrede zijn een voortdurende strijd ten dienste van het Europese ideaal, ten dienste van de Europese burgers.

We moeten een cultuur van resultaten bevorderen om de technocratie terug te dringen.

Bovenal moeten we het uitzonderlijke potentieel van ons continent vrijmaken.

De innovatie van onze onderzoekers, de creativiteit van onze ondernemers, de dynamiek van onze startups of het enthousiasme van onze universiteiten... het zijn allemaal geduchte wapens ten dienste van een optimistisch en toekomstgericht project.

Dames en heren,

60 jaar geleden hebben visionaire staatslieden (de *founding fathers*, Jean Monnet, Robert Schuman etc.) ervoor gekozen de grondvesten te leggen van een project van verzoening, vrede en welvaart.

Zij moesten moed, optimisme en vertrouwen tonen.

Later, op de ruïnes van de Berlijnse Muur, besloot de generatie onder leiding van Helmut Kohl, François Mitterrand en Jacques Delors een hechte alliantie aan te gaan. Zij hebben de fundamenten van de eurozone gelegd, zij hebben de Schengenzone opengesteld met tastbare vooruitgang voor onze medeburgers.

Zij moesten **moed, optimisme en vertrouwen** tonen.

Onze politieke en burgerlijke generatie heeft vandaag de toekomst van de Europese droom in haar handen.

Na de grondleggers, na de generatie van bouwers is het aan ons om de ondernemers van ons gemeenschappelijk lot te zijn.

Het is aan ons om een nieuw elan, een nieuwe impuls te geven.

Het is nu aan ons om deze belofte na te komen.

Dit ideaal dat gebaseerd is op de onaantastbare waarden die wij koesteren: de waardigheid van ieder mens, zijn vrijheid en zijn verantwoordelijkheid.

Het is nu aan ons om **moed, optimisme en vertrouwen** aan de dag te leggen.

Ik dank u.

Bron-URL: <https://archive.premier.be/nl/debat-over-de-toekomst-van-europa-0>